

Verfijning fokwaardenschatting

De fokwaarden voor binnenbekkenhoogte zijn dit jaar voor het eerst met een diermodel geschat in plaats van een stiermodel. Hiermee krijgen ook alle gemeten koeien een fokwaarde, zodat veehouders via de kant van zowel de vader als de moeder kunnen selecteren voor natuurlijke geboorten.

Bij gebruik van het stiermodel krijgen alleen vaders en grootvaders een fokwaarde. Bij gebruik van het diermodel krijgen alle gemeten dieren en hun directe verwanten een fokwaarde. Het stiermodel is eenvoudiger, maar het diermodel is beter als de afstamming van vader en moeder bekend is. Die informatie is pas in 2010 beschikbaar gekomen.

De aanname bij het stiermodel is dat stieren ingezet zijn op koeien waarvan de gemiddelde fokwaarde in de buurt van het populatiegemiddelde ligt. Het bleek achteraf dat dit niet het geval was in fokwaardenschatting van 2009. Daarom is de geschatte erfelijkheidsgraad bij het diermodel met 0,42 lager dan bij het stiermodel (0,60).

Ook de fokwaarde van sommige stieren verandert sterk door de overgang van stiermodel naar diermodel. De in 2009 gemeten dochters van Jochem 10 AZ, Red Power en Carindo bleken geboren uit moeders die duidelijk ruimer waren dan het gemiddelde. Hun fokwaarde geschat met het diermodel komt daarom fors lager uit dan met het stiermodel. De in 2009 gemeten dochters van Wilbert, Chardon, Red Bill 3, Graaf Charlon en Mark van de Brandenburg 2 kwamen juist uit nauwere moeders dan gemiddeld. De fokwaarden van deze stieren zijn daarom met het diermodel flink hoger dan met het stiermodel.

Bij Belgisch Witblauw zakken Bivouac en Te Baroque de l'Excluse fors door het gebruik van het diermodel. Jasmin de Berloz stijgt licht.

Nieuwe fokwaarden van Verbeterd Roodbonte stieren

Door de metingen van de binnenbekkenmaten in 2010 is de rangorde van de stieren bij Verbeterd Roodbont vrij sterk veranderd. Stieren als Jacobar 28 AZ en Romeo zijn sterk gedaald en Carlo 3 van Brandevoort is vrij sterk gestegen.

Hoogste stieren		Laagste stieren	
Naam	fokwaarde	Naam	fokwaarde
Gwen v Vredenburg	0.86 (0.35)	Jochem 10 AZ	-1.26 (0.49)
Carlo 3 v Brandevoort	0.85 (0.37)	Wilbert	-1.12 (0.80)
Egon 5 AZ	0.74 (0.72)	Geurt vd Lingenhof	-0.67 (0.58)

Donald v Vredenburg	0.68 (0.57)	Clarinus van de Westhoeve	-0.61 (0.57)
Carlo van het veerhuis	0.60 (0.35)	Jochem van het veerhuis	-0.60 (0.40)

Nieuwe fokwaarden van Belgisch Witblauw

Bij de Belgisch Witblauwe stieren zijn er nog veel dieren die geen fokwaarde hebben met een betrouwbaarheid boven de 25%. Affute staat bovenaan.

Hoogste stieren		Laagste stieren	
Naam	fokwaarde	Naam	fokwaarde
Affute	0.57 (0.32)	Gagnant de Moulin Derbaix	-0.93 (0.42)
As de Trefle du Vanova	0.04 (0.30)	Bivouac ET 0718 du Vivier	-0.85 (0.36)
Bionique	0.34 (0.28)	Torrero ET du Grand Courty	-0.72 (0.27)
Harrison ET St Font	0.42 (0.30)	Osborne van Terbeck	-0.57 (0.55)
Leopard RBF van Knedo	0.36 (0.46)	Jasmin de Berloz	-0.43 (0.50)

Binnenbekkenmaten stieren gemeten

Fokkerij-organisatie BBG heeft de binnenbekkenmaten bij zijn stieren gemeten. Wegens het beperkt aantal stieren (50) en de grote variatie in leeftijd (van 1 tot 10 jaar oud) zou het voorbarig zijn om conclusies te trekken maar toch deed men enkele opmerkelijke vaststellingen:

Bij koeien is de binnenbekkenhoogte steeds groter dan de binnenbekkenbreedte, bij sommige stieren is dit net omgekeerd.

Bij stieren die ongeveer even oud zijn is er een

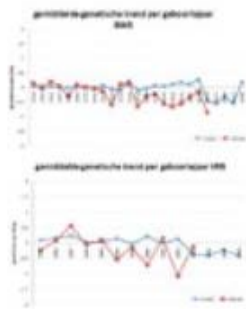
grote variatie (tot 4 cm) in binnenbekkenhoogte, dit opent perspectieven voor selectiemogelijkheden.

Uit het BBG-aanbod werden twee stieren voorgesteld om te gebruiken op de bedrijven van de voortrekkers, Abel en Adamo. Met een binnenbekkenhoogte van 19,5 cm heeft Adamo bij de volwassen stieren één van de ruimste bekkens.

Genetische trends ongunstig bij aanvang van het project

Het fokbeleid tot 2007 leidde tot een geleidelijk verdere vernauwing van het bekken. Dit was het geval bij Verbeterd Roodbont en Belgisch Witblauw.

Een genetische trend bestaat uit de gemiddelde fokwaarde van dieren per geboortejaar, uitgesplitst

naar koeien en stieren. Door geboortejaren naast elkaar te zetten krijg je een beeld van de ingezette koeien en stieren in de jaren vóór er begonnen werd met meten. Vanaf het moment van meten krijg je beeld van de populatie. Bij Verbeterd

Roodbont is in december 2006 de eerste serie metingen uitgevoerd. Bij Belgisch Witblauw is het meten begonnen in het najaar van 2008.

De ingezette stieren van beide rassen hadden vanaf het midden van de jaren negentig vrijwel steeds gemiddeld een ongunstige fokwaarde voor inwendige bekkenhoogte. Informatie over de vererving van inwendige bekkenhoogte door dekstieren en KI-stieren, en een bewust gebruik van ruime stieren zal de genetische trend weer ombuigen in de gewenste richting.

Kun je fokwaarden van dieren op verschillende bedrijven met elkaar vergelijken?

Er zijn voldoende verwantschappen tussen de dieren op de verschillende bedrijven om de fokwaarden eerlijk met elkaar te kunnen vergelijken. Fokwaarden van koeien en stieren kunnen daarom over bedrijven heen worden gebruikt.

Fokkerijspecialisten onderzoeken de vergelijkbaarheid van fokwaarden over bedrijven heen met de 'genetic connectedness'. Met deze methode reken je voor elk jaar of elk kwartaal uit wat de verwantschap is tussen dieren op

verschillende bedrijven.

Binnen rassen bestonden er in 2009 en 2010 voldoende verwantschappen tussen bedrijven om fokwaarden te kunnen vergelijken. De verwantschap tussen bedrijven van voortrekkers kan vergroot worden door gebruik van KI en door onderlinge verkoop van fokmateriaal.

Metingen winter 2010/2011

Will Steenweg zal ook komend stalseizoen de bedrijven van de voortrekkers bezoeken om de koeien, de dekstieren en het jongvee te meten vanaf 12 maanden. Op verzoek van de voortrekkers zal hij vanaf oktober beginnen met meten, zo gauw als het de veehouder goed uitkomt.

Veehouders die geen voortrekker zijn, maar wel willen laten meten kunnen dit onder voorwaarden laten doen tegen betaling van de metingen. Neem hiervoor contact op met Jan van de Wiel voor

Belgisch Witblauw en met Johan van der Ven voor Verbeterd Roodbont.

Koeien die wel ruim zijn, maar niet persen

Koeien die niet persen tijdens het afkalfproces

hebben waarschijnlijk het kalf nog te diep in de baarmoeder liggen. Dat is de mening van Herman Jonker, Faculteit Diergeneeskunde van de Universiteit van Utrecht. Mits het kalf niet te groot is, kan het geboorteprocés weer op gang gebracht worden door het kalf in de geboorteweg te helpen.

Op de bijeenkomst van 15 september vertelden enkele voortrekkers dat bij een deel van de koeien met een voldoende ruim geboortekanaal de geboorte stagneert omdat de koeien niet persen.

Herman Jonker denkt niet dat het persen er uit gefokt is door het generaties-lange gebruik van keizersneden. Ook denkt hij niet dat littekenweefsel van eerdere keizersneden debet is aan het niet-persen.

Persen komt pas op gang als er druk in het bekken komt, doordat een deel van het kalf in het geboortekanaal ligt. Bij grote dikbilkalveren duurt het wat langer voor de baarmoeder het kalf rechtop richting het bekken heeft getransporteerd. Als het te lang duurt, kan dit gevolgen hebben voor de vitaliteit van het kalf.

Stamboekinspectie

Voortrekkers hebben vooraf toegezegd dat ze meedoen aan de stamboekinspectie. De stamboeken zijn nu bezig met de planning. Neem contact op met je eigen stamboek om een afspraak te maken.

Agenda

- woensdag 24 november 2010: vergadering stuurgroep project Natuurlijke Luxe

Colofon

Deze nieuwsbrief wordt uitgegeven door Wageningen UR Livestock Research in samenwerking met de Federatie Vleesveestamboeken Nederland vertegenwoordigd door Vereniging Nederlands Stamboek Verbeterd Roodbont Vleesvee en Belgisch Witblauw Rundveestamboek Nederland. Mocht u zich willen aanmelden voor de nieuwsbrief of meer informatie over een onderwerp willen ontvangen neem dan

contact op met [Debbie Bohte-Wilhelmus](#).

Mocht u in de toekomst geen nieuwsbrieven meer willen ontvangen, klik dan [hier](#) om dat aan ons door te geven.

Alhoewel we ernaar streven dat de informatie in deze nieuwsbrief zo actueel en accuraat mogelijk is, accepteren we geen verantwoordelijkheid voor problemen die ontstaan als gevolg van het gebruik van deze nieuwsbrief. De redactie kan niet

verantwoordelijk worden gehouden voor fouten door onjuiste, incomplete of niet-accurate informatie.
powered by e-News